

Helt klar for oppgaven

Heming Olsen-Bergem ser frem til å møte NTFs medlemmer i digitale møter en gang i måneden. Han vil høre hva medlemmene er opptatt av, og gjerne diskutere. Ellers er han klar for alle oppgavene presidentvervet innebærer, inkludert læring underveis. Pasientene er viktigst, og de sårbare gruppene vil være noe av det han tenker mest på.

 ELLEN BEATE DYVI
 KRISTIN AKSNES

Det er 10. desember, cirka to uker etter at NTFs nye president ble enstemmig valgt på representantskapsmøtet. Tidende møter Heming Olsen-Bergem i møterommet i tiende etasje i NTFs lokaler i Haakon VIIIs gate 6 i Viken i Oslo. Her vil han oppholde seg tre dager i uken, for å gjøre presidentjobben han er valgt til. Ikke i møterommet, altså. Og ikke i Haakon VIIIs gate så veldig lenge heller. I mars flytter foreningen inn i Legenes hus på Christiania torv, et par stenkast unna, retning Oslo S.

– Hvor lenge har du hatt ambisjon om å bli president?

– Valgkomiteen var tydelige på at de ville ha en visepresident som ville gå videre til å bli president, og helst for mer enn én periode. Så i hvert fall siden jeg tok stilling til deres krav, og ble innstilt som visepresidentkandidat for to år siden. Og jeg tenkte på det noen måneder før det også. Det var noe vi snakket om internt i hovedstyret, hvem som kunne tenke seg å overta ved valget i 2021.

– Så du er godt forberedt?

– Ja, og jeg har mye å lære. Jeg har lært mye av å sitte i NTFs hovedstyre, og er glad for de årene jeg har vært styremedlem og etter hvert visepresident. Det hadde ikke vært like lett å gå rett inn i presidentrollen uten den læretiden, som har vært helt nødvendig for meg i hvert fall. Én ting er fagkunnskap, der er jeg helt trygg – noe helt annet er fagpolitikken. Det er det siste jeg har lært mye om de seneste årene. Det var en god del ting jeg ikke kunne og visste, om hvordan politikk blir til, og om helsebyråkratiet, kort sagt om hvordan hele systemet fungerer. Jeg har plumpet uti med ting fordi jeg ikke har visst bedre, og lært av det.

En helt konkret ting jeg helt klart skal trene på er medieopptreden. Skriftlige medier har jeg forholdt meg en del til, men ikke TV og radio. Så det skal jeg skaffe meg opplæring i. Hvordan er jeg når jeg får kamera på meg? Sånne ting. Ellers har jeg mye erfaring med å snakke til store forsamlinger, gjennom undervisning ved universitetet og i kurssammenhenger. Og det er faget igjen, som jeg kan. Nå er det fagpolitikken jeg kommer til å måtte uttale meg om. Det skal jeg øve meg på.

Fagområdet mitt vet jeg at jeg kan. Fagpolitikken er annerledes, mer uforutsigbar. Når det er sagt er uforutsigbarheten det som gjør det aller mest spennende.

Vil åpne opp og lytte til medlemmene

Vi står overfor endringer på tannhelsefeltet som kan bli ganske omfattende, og det vil kreve mye av organisasjonen

å forholde seg til, og ikke minst påvirke de endringene som skal skje.

– Hva er din styrke, tenker du?

– Jeg er god til å få andre til å være gode. Det tror jeg er viktig. Alene får jeg ikke gjort mye. Så jeg må gjøre de andre gode. Da tenker jeg på de andre i hovedstyret, og de som jobber i sekretariatet, og andre tillitsvalgte.

Også vil jeg lytte til medlemmene. Jeg vil åpne opp.

Det skal være lett å komme til presidenten. Planen er å ha digitale møter med medlemmene en gang i måneden. Dette er noe ordføreren i Asker, Lene Conradi, har inspirert meg til. Hun har nemlig en time der hun åpner opp for spørsmål og innspill og alt som innbyggerne vil komme med. Det fungerer godt i hjemkommunen min. Og jeg er spent på å se hvor mange eller om noen av NTFs medlemmer vil møte opp når vi setter i gang, kanskje i februar. Jeg sier vi for jeg kommer ikke til å være alene der. Det er naturlig å ha med visepresidenten, og kanskje andre hovedstyremedlemmer. Lederne av SF og SNU vil jeg også gjerne ha med.

– Hvordan ser du for deg disse møtene?

– Jeg ser for meg at vi innledningsvis gir kort informasjon om hva vi jobber med nå, sentralt i foreningen. Og så åpner vi opp for spørsmål og kommentarer. Dette er kanskje ekstra viktig nå, når det kan være en del usikkerhet blant medlemmene rundt hva den nye regjeringen vil gjøre på tannhelsefeltet og hvilke konsekvenser det kan få for den enkelte.

Jeg synes det er viktig at medlemmene opplever at de kan nå oss uten å sende e-post eller ringe. Vi trenger å møte medlemmene der de er, så vi vurderer også om vi ikke skal komme oss på flere sosiale medier. Det er ikke så mange av de yngre medlemmene som er på Facebook, for eksempel.

Alle medlemmene skal forstå at de er viktige, for det er de, er min innstilling. Lokal- og spesialistforeningene skal også forstå at de er viktige. Jeg ser det som en kjempejobb å holde alle grupperingene samlet. Offentlige og private, eiere og ansatte. Dette er forresten blitt ganske sammensatt etter hvert. Da jeg begynte å jobbe som tannlege i 1997 var man enten offentlig eller privat. Nå er det mer vanlig å ha flere roller.

Jeg har veldig tro på arbeidet NTFs sekretariat gjennomfører nå med å kartlegge medlemsreisen og de ulike behovene som gjør seg gjeldende i ulike faser av medlemmenes yrkeskarriere. Vi må være åpne og lyttende overfor

medlemmene, for å kunne være klare og tydelige fagpolitikere overfor myndighetene på vegne av medlemmene og deres behov.

Jeg liker å lytte, og å diskutere. Og jeg tåler veldig godt at folk er uenige med meg.

På mange måter er vi nå inne på den helhetlige gjennomgangen av hele tannhelsetjenesten som vi ser et klart behov for. Og mye tyder på at den gjennomgangen kommer nå. I den sammenhengen har jeg mange jeg skal snakke med, politikere, myndigheter, fylkestannlegene og mange flere – og jeg har begynt allerede. På morgenen i dag hadde jeg et møte med en Ap-politiker som kan være viktig for oss.

Stor arbeidskapasitet og god støtte hjemme

Heming Olsen-Bergem er tidlig oppe om morgenen. Vanligvis i femtiden. Og i sekstiden i helgene, smiler han lurt, så vi lurar på om det er sant, eller ikke – det med helgene.

– Jeg trenger ikke så mye søvn. Fem timer er nok, stort sett. Og jeg har stor arbeidskapasitet.

– Ja! Du har mange jobber?

– Ikke nå lenger. Nå er det presidentjobben som har første prioritet, og så beholder jeg jobben min i Forsvaret, som sjef for Institutt for militær epidemiologi og Forsvarets helseregister.

Jeg har sagt opp på sykehuset i Drammen og har permisjon fra det meste av jobben ved Universitetet i Oslo. Det eneste jeg skal gjøre der nå er å ha noen få forelesninger. De er som regel fra klokken åtte til ni om morgenen, så mesteparten av arbeidsdagen blir ledig til andre ting. Jeg er veldig glad for å kunne beholde noe undervisning. Det er det morsomste jeg vet, å møte studenter. Unge folk som utfordrer, stiller spørsmål og har lyst til å lære noe.

– Fint at det kan skje tidlig på morgenen, da. Eller klokken åtte er kanskje langt på dag for deg?

– Ja, jeg har som regel gjort litt før det. En ting jeg i hvert fall gjør hver morgen er å lufte bikkja. Jeg er veldig glad i dyr, og ikke bare jeg, vi er veldig glade i dyr hjemme hos oss. Nå har vi høner, to katter og en hund. Nå må vi dessverre kvitte oss med hønene, for de bråker litt for mye for naboen, og sånn kan vi selvsagt ikke ha det. Så nå skal hønene til Eidsvold, der vi gir dem til en ung gutt som etablerer seg med småbruk i disse dager.

Og når vi først er på hjemmebane. En ting som er viktig for meg er at jeg er så heldig å ha god støtte hjemme. Hun jeg er gift med, som er min beste venn og støttespiller, er

litt samme type som meg – som sier ja til ting. Vi dytter hverandre litt fremover, på en god måte. – Har du lyst? er spørsmålet vi kan stille når det dukker opp en ny mulighet for den andre. Er svaret ja, er neste replikk: – Jammen, da gjør du det, da!

Så jeg kommer til å bli møtt med forståelse hvis det blir lange møtekvelder og sånne ting. Hun har det på samme måten selv.

Og det skal selvsagt være tid til alt. Til de hjemme, og til å gjøre en god jobb.

Hvis jeg skal gå litt tilbake til jobben i Forsvarets sanitet og si litt mer om den, er det veldig viktig for meg at den jobben gjøres ordentlig. Det har jeg snakket med dem om, at presidentrollen kommer først, og at jeg ikke vil gjøre en dårlig jobb i Forsvaret. Vi får se hvordan det går, og om det fungerer. Kanskje vi må gjøre om på noe etter hvert. Jeg har i hvert fall veldig gode medarbeidere der, på Sessvollmoen ved Gardermoen. Og det er ikke alltid jeg drar så langt, for det går an å gjøre jobben fra Ullevål sykehus også. Så det blir nok mest der, på mandager og torsdager fremover.

Olsen-Bergem er forresten kommandørkaptein i sjøforsvaret, som tilsvarer oberstløytnant i hæren.

Forsvarets sanitet støtter for øvrig alle våpengrenene, luft- og sjøforsvaret, hæren og heimevernet.

Han var noen år i Forsvaret før han ble tannlege også, og etter hvert ved en ubåtbase i Tromsø – da han helt tilfeldig, sier han, fant ut at han skulle bli tannlege. Det var faren hans som hadde snakket med en kjeveortoped han møtte i Rotary hjemme i Halden, og fått greie på at tannlege er et fint yrke. Dette formidlet han til sønnen, som egentlig ikke hadde lyst til å høre på faren. Og så søkte han tannlegeutdanning i Oslo, og kom inn. Og da ble det sånn.

Da han var ferdig i 1997, ett år etter at han skulle vært ferdig – det kom en datter til verden i 1996, og så ble det et år med studentforskning – jobbet han 50 prosent privat og 50 prosent offentlig i henholdsvis Halden og Fredrikstad.

– Dette var samtidig med at min kone, som har medisinerutdanning, var i turnus i de samme traktene. Så ble det distrikturnus for henne – og meg – i Sjøvegan i Troms. Der lærte jeg ting som jeg ikke hadde lært på studiet. Ikke minst om proteser. Det hendte til og med at vi fikk proteser som skulle fikses i posten.

Etter et halvt år i nord bar det sørover igjen, til Rødtnet i Oslo og privat praksis.

– Samtidig var jeg instruktør på tannpleierutdanningen i Oslo, og etter hvert ble jeg instruktør på tannlegeutdanningen.

I 2000 begynte jeg på spesialistutdanningen, og i 2005 var jeg ferdig spesialist i oral kirurgi og oral medisin.

Og så har jeg kanskje rekord i å bruke lang tid på en doktorgrad. Jeg begynte i 2006 og var ferdig i 2015. Ni år, riktignok på deltid. Og så hører det med å si at datainnsamlingen nødvendigvis går over en lang tidsperiode når temaet er barneleddgikt. De som skal være med i en slik studie må være villige til det, og skal rekrutteres fra et ganske lite antall, og da går det litt tid.

Jeg har vært heldig som har fått muligheten til å prøve nye ting, konkluderer han som sitter foran oss med en kaffekopp og forteller om en mangslungen karriere.

Og nå er det president i Den norske tannlegeforening som gjelder.

De sårbare er viktigst

– Er det mulig å si noe om hva som har høyeste prioritet blant oppgavene som president?

– Det er mye som henger sammen, og derfor er alt viktig. Og jeg kan si at jeg nok er mest opptatt av de sårbare gruppene. Sann som det er i dag får de ikke det de skal ha. Det har nok mest med budsjetter å gjøre, og kanskje noe med organisering å gjøre.

Hvis 75 prosent av tannlegene er i privat sektor, som i Norge, har jeg tro på at det er mye å hente på å utnytte kapasiteten i privat sektor for å få løst de offentlige oppgavene, som jeg tror vil vokse.

Samarbeid og samhandling er stikkordene. Det er også noe Den offentlige tannhelsetjenesten ønsker, tror jeg. Jeg kjøper tanken om at den offentlige økonomiske støtten følger pasienten. Og at det er nyttig at tannlegen du kjenner følger deg opp videre, også etter at du er blitt gammel og kanskje har fått kognitiv svikt. Det gir trygghet

for pasienten. Så blir spørsmålet hvor lenge pasienten skal få bli hos sin faste tannlege? Skal Den offentlige tannhelsetjenesten ta over på et tidspunkt? Når skal det i så fall skje, og hvordan?

Vi hadde forresten kunnet trenge en pasientforening som presser politikerne. Jeg forstår egentlig ikke at det ikke er kommet på vårt område – periopasientenes forening, for eksempel. Det kan kanskje forklares med at politikere, myndigheter og dermed også folk flest ikke ser vårt område som en del av kroppen, fordi det nærmest alltid har vært sånn.

Jeg har også pushet hardt for å få på plass policydokumentet om kosmetisk behandling. Tannleger er helsearbeidere først og fremst. Vi skal ikke bidra til kroppspress. Og det går ikke an å si at hvis ikke vi gjør det, så er det noen andre som gjør det. Den argumentasjonen holder ikke.

Jeg er forresten gått fra å si at vi har den beste tannhelsetjenesten i verden, en suksess, til å si at vi har en god tannhelsemodell. Vi får ikke til alt. Og vi trenger å gjøre mer for blant annet de sårbare gruppene. Jeg er tilbake der. Hos de som har medfødte tilstander, og ikke får den hjelpen de trenger. Jeg har fått kjennskap til tilfeller som ikke er bra, blant annet som leder av Norsk forening for oral kirurgi og oral medisin, i møter med Barneombudet for eksempel.

Heming Olsen-Bergem har bred erfaring.

– Den rollen jeg har fått nå er definitivt den største utfordringen jeg har hatt. Jeg gruer meg litt, fordi det er uoversiktlig, i hvert fall foreløpig. Jeg tror jeg klarer det! Og jeg gleder meg mest. Det skal bli fint å legge andre ting til side, og konsentrere meg om denne ene hovedoppgaven.

Han både ser og høres ut som en som har bestemt seg for å klare det.